MELİH CEVDET

ANDAY

yağmurun altında

Resimler: RASİN

ADAM

Melih Cevdet Anday

●

Yağmurun Altında

ADAM YAYINLARI
©
Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Birinci Basım : Mart 1995

95.34.Y.0016.525
ISBN 975-418-317-1

YAZIŞMA ADRESİ: ADAM YAYINLARI, BÜYÜKDERE CADDESİ ÜÇYOL MEVKİİ, NO: 57 MASLAK-İSTANBUL
TEL: 285 21 52 (12 Hat) TELG: ADAMYAY TELEKS: 26534 rada tr FAX: 276 27 67

Melih Cevdet Anday

●

Yağmurun Altında

Şiir

Resimler : Rasin

ADAM

I

YAĞMURUN ALTINDA

Yirminci yüzyılı yaşadım
Ertelenmiş bir yüzyıldı bu
Yıkık bir sur yazgımızın uydusu
Bekletir ömrü yürüyen ayla birlikte
Bırakmaz günün adını koyalım.

Yanıtsız bir yaşamdı erdemimiz
Herkes içindi ve kimse içindi
Okunmamış bir yazı, umudu doyuran,
Duaları düşünmek neye yarar
Kurgular tutuşturdu bacalardan.

Yirminci yüzyılı taşıdım
Tedirginliğimizin zorbalığıdır sanrılar
Ve tohumun beklenmedik gürültüsüyle
Çıplak su gibi yinelenir zaman
Gökyüzünde usumuzun dirliği.

Aklın başarısızlığa uğradığı içtenlik
Bir şive gibidir insan, ey öldürülmüş insan
Bilinmeyen bir hayvana özgü ses gibi
Sabırsız testi, hep dolar gibi olan
Her şeyin sese dönüşeceği bilinemez ki!

Bilip de diyenimiz yok.

ve tohumun

Yirminci yüzyılı yaşadım
Parlak suyunda boğulmuş sahipsiz
İnsan yeryüzünde durur, bulutlar
Bulutlar düşümüzde doludizgin
Soylu bir çılgınlıktı gündemimiz.

Ellerinde oyuk gözlü idoller
Yüreğimin yalanını besler üç güzel
Bir dağın tepesinde buldum üç güzeli
Ama ses yok, sessizlik yok, önce erte yok
Bir mezar gördüm içinde kimse yok.

beklenmedik gürültüsüyle

Yirminci yüzyılı taşıdım
Golgota'ya, dirilemem ki,
Taşlar arasında yabanıl erinç
Ölümü diriltiyorduk hep
Yaşam tabular arasında bir esinti.

Mevsimler kurgularla oyaladı bizi
Tarlaya bırakılmış bir at gibi
Bağlı, yalnız ve özgür,
Umudumuz sabrın tutamadığı ırmak
Umutsuzluğumuz insan kalmak içindi.

Yirminci yüzyılı yaşadım
Dingin karşıtlıkların adını bulmalı
Sel gibi kuruyor yaşlılık, gençlik
Sanki melekleri gördük uzun saçları
Tanrının unutkan kuzgunu idik.

Nasıl unuturum ey doğa
Bana bir diyeceğin vardı, kalakaldım,
Vaktim yetmedi, ölüm kalım,
Bütün yüzyılları yaşadım
Vaktim yetmedi anlamaya.

gökyüzünde usumuzun dirliği

Yirminci yüzyılı taşıdım
Atalardan kalma huysuzluk
Kuşku, yeryüzü deliliği,
Kıralımız doğuştan yarım
Âmâ tanrımız Ara Ara idi.

Yaşayamadım yirminci yüzyılı
Kim yaşadı ki kendi yüzyılını
Akarsuyun dilinden sezenimiz yok
Orpheus'tan sonra ben geldim
Giz dönüp baktığımız yerde kaldı.

Görüp de bilenimiz yok.

hep dolar gibi

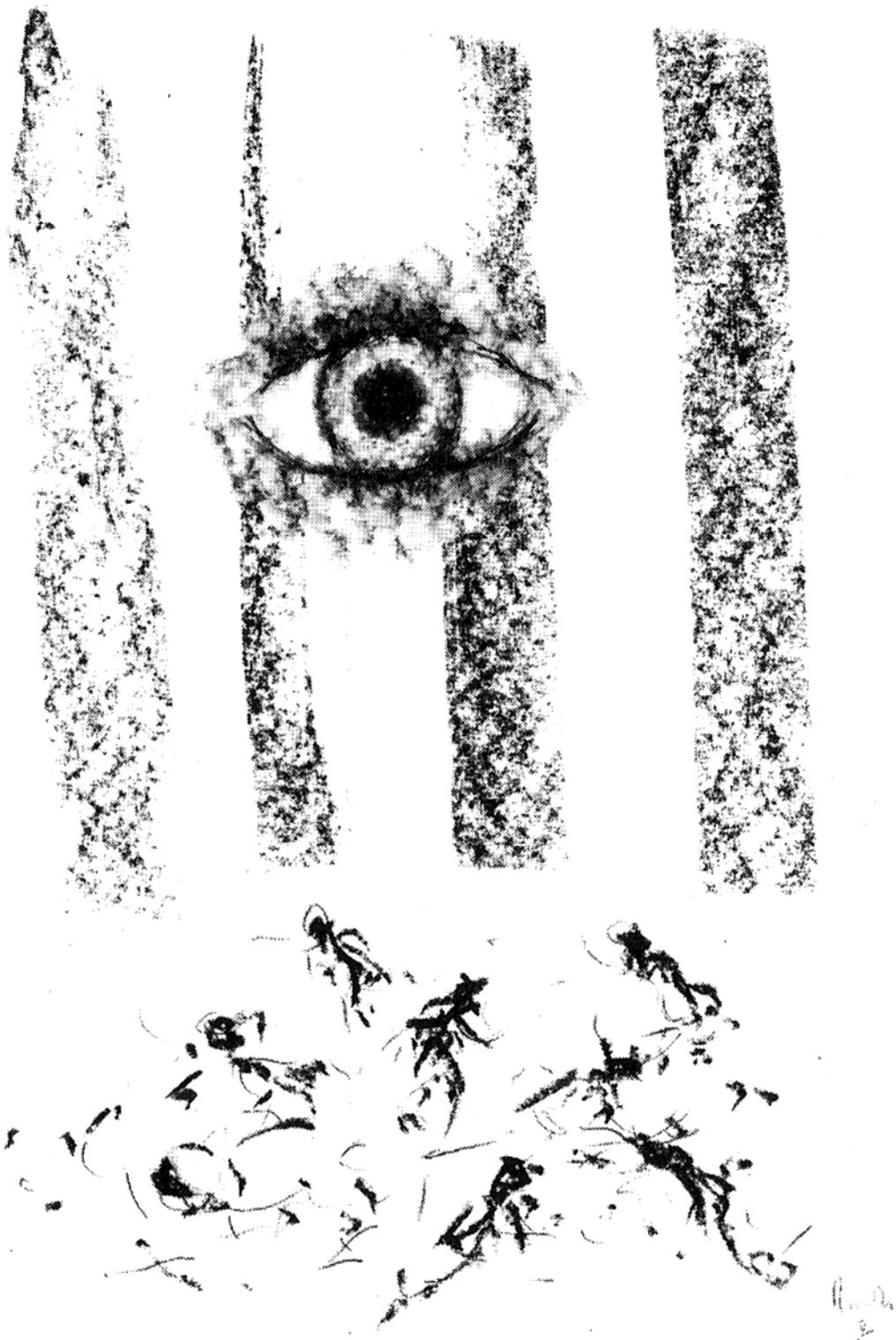
Ah acımasızdır uykusuz soru
Delice zeytin yerdi atamız Homeros
Biz yemezdik, aşılı zeytindi bizimki
Suskun arpa, uyur uyanık harlı toprak
Ama yüzyılımız hamdı, delice idi.

Yirminci yüzyılı yaşadık
O çağa bu çağa gömüldük
Bir şey var, susar, bakar durur
Ölümün soluduğu denizle varolan
Gökyüzünden başka çağ yoktur.

Oysa ne çok geçmiş var, ne çok zaman
Ne çok gelecek, ne az zaman
Benzerlikle karşılaştık, susalım,
Kapalı bir avuçtur sözcük
Neden açıp da sormak ister insan?

Sorup da dönenimiz yok.

Hiçbir yüzyılı yaşamadım
Tüy kuşun ruhudur, ses teni
Hep anlar gibi oldum duvara vuran güneşi
Nesne ve bilinç birdir, çağ ağlattı beni
Bir hoş bilmece içinde yaşadım.

tabular arasında

Dingin ol ruhum, belki uzaklarda
Bir yerde nicedir ilk dizeleri
Yaratılıyor acıklı destanımızın
Çağlar sonra hayranlıkla okunmak için
Belki benzer umarsızlığımız kahramanlığa.

Kalk dostum ormana gidelim
Geyik sesleri içine çökelim
Yeniden doğuş, kıvanç, uyum
Kurgular bir yana, biz bir yana
İlk kez düşünmeden görelim

Martılar gibi yağmurun altında.

II

YALNIZLIK

Onbiray balkonun parmaklığından eve uzanıyor, mora çalan mavi yapraklar içindeki küçük sarı çiçekleriyle.

Güneş tümdengelim gibi, bir adım geri atmış, açık denizi giydiriyor, kılıç gibi parlatıyor sabahı.

Sabırsızlanıyorum. Kömür kokusu yaşamım. Gözleri uykusuzlukla kırpıştıran toprak.

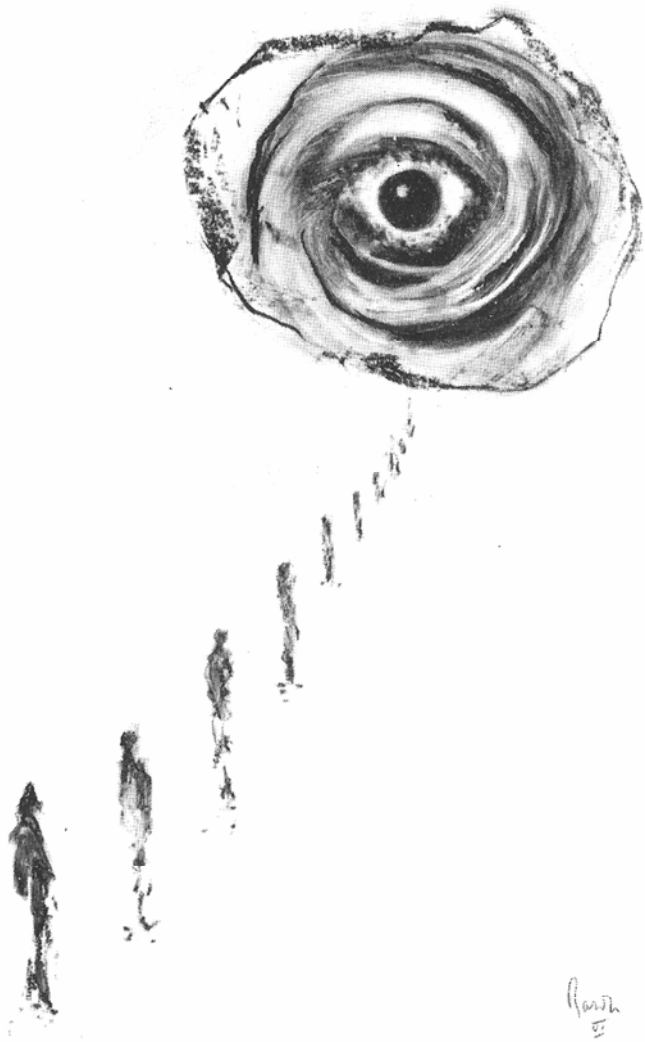
Yabanıl hurma, kedi gibi silkiniyor. Dikişsiz gökyüzü. Saat ve pencere susmuş.

Köylüler dağın eşiksiz gölgesinden çıkıp düğün havası söylüyorlar.

Yalnızlık, gözleri iyi görmeyen yaşlı bir kadının torunu. Güneşlenmeye çıkmışlar el ele.

SEVİŞME

Zeytin ağacında serçeler sevişiyor.
Her şey suskun.
Kanatlar soluk soluğa çırpınıyor uçmamak için.
Zaman bağlanmış.

bütün yüzyılları

YAĞMUR

Sığıntı boşluğun alçakgönüllü toprağından obua sesleniyor.

Yağmur kaybolmuş bir köpek gibi başı önde, evinin izini kokluyor.

Uykusuz ovada kimsecikler yok.

Belli, az sonra horoz ötecek, aldanıp.

Sabır taşı gökte Aristophanes'in bulutları dolaşıyor.

Ölüp dirilmek için her zaman fırsat bulmuşumdur.

KEDİ

Yattığı yerde başını kaldırıyor, bir şey söylemek ister gibi ağzını açıyor, ama hiç sesi çıkmıyor.

Sonra düşünde konuşmak için uykuya dalıyor.

bilip de diyenimiz yok

KARŞILAŞTIK

Bir gemi duyulur sanki
Karanlıkta uyuyan kumru gibi
Fışırtılarla çıtırtılarla karışık
Yer değiştiriyor sıkılan gece
Çözemediğimiz seslerle
Çözemediğimiz ama tanıdık.

Hep o bilmece içinde yaşadık
Sevdamıza benzeyen hecelerdir artık
Yeryüzünün ve gökyüzünün teklemesi
Bir ölü kulağı gibi kirişte
Taşıl katılıyor belleğimize
Donakalmanın koskoca gözleri.

giz dönüp baktığımız yerde

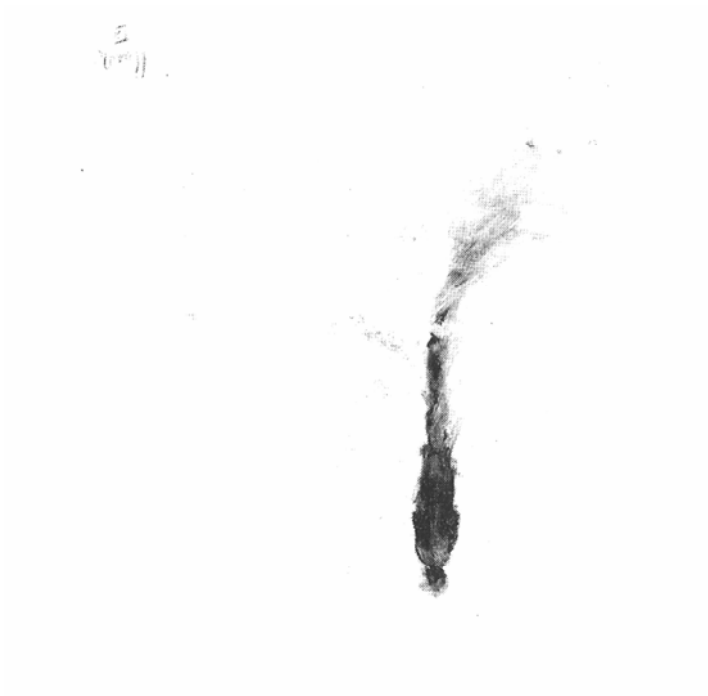
UYKUSUZ GÜNBATISI

Diz çöken denizi gördüm kıyıda
Yeni düşünceler sözkonusudur
Susmuş unutkanlığın bekçileri.

Biliyorum göğsünün okçuları
Tez canlı aydınlığı konuşuyor
Yalınayak melekler uyudukta.

Diz çöken denizi gördüm ufukta
Alnımıza düşen gül budur
Ah geçip gitmenin düşlenemeyen acıları.

Biliyorum göğsünün okçuları
Yeni düşünceler gibi koşuşur
Belki de ufkun seyir kutusudur.

ses yok

DÜŞLEYEBİLİR MİYDİM DAHA

Hava açık toprak kapalı
Boşluğa çağrısı kuşların

Deniz gözlerden saklanmayı sever
Sözcükler meleklerin batmış gemileri

Yaşayabilir miydik daha

Gök ekmeği bulut rüzgârın oltasında
Ova akarsuyun tarihten yüklendiği

Bak aşı mevsimi geldi acı çekmenin
Anlaşma nedir bilmeyen göğün mevsimi

Yaşayabilir miydik daha

Bir gün görmüştüm bu yeryüzündeki
Döne döne yağan yağmurun imgesini

Düşlesem daha neler bulmazdım ki
Düşleyebilir miydim daha.

BULUTUN RENGİ

Gençliğim benim, hafta tatilim
Eski ikindilerin göğsünde kapalı
Hüznün ve belleğin tanrıçaları
Bu deniz kendine benziyor
Allali allalu, allaluia.

Elveda kış damlarına, ırmak ağızlarına
İkisini de yokladım ey tanrım
Tanrılar gibi yağmurun altında
İkisi de iç geçiriyor
Allali, allalu, alleluia.

Ardıç ağacı sudan yaşlı
İkisini de yokladım ey tanrım
Hüznün ve belleğin tanrıçaları
Bulutun rengi değişiyor
Allali, allalu, allaluia.

YALNIZ KALAN TANRI

Tan ağarırken dişleri arasında bir nar dalıyla, güzelliğin nemi parlıyor saçlarında. Gökyüzü ile bulanan çay. Tam aramıza gelip oturan güvercin bakışlı gün, elinde sıcak ekmeği. Kır çiçekleri arasındaki arı gibi kandan daha hızlı çarpan sevinç. Divanelik kuşların kanatlarına değen esinti. Yelken açmış tekneler çayırlarda yüzüyor. İnsanlar arasında yalnız kalan tanrı. Ölüm yüreksizliklerin en güzelidir, ama sabaha varan öpüşmenin belleği yok. Pınara giden atları erincin.

önce erte yok

İÇİNDEKİLER

I

Yağmurun Altında 9

II

Yalnızlık 39
Sevişme 40
Yağmur 43
Kedi 44
Karşılaştık 47
Uykusuz Günbatısı 51
Düşleyebilir miydim Daha 55
Bulutun Rengi 58
Yalnız Kalan Tanrı 60

Yayımlayan: Anadolu Yayıncılık A.Ş.
Kapak: Ana Basım Sanayi A.Ş.
İç Baskı: Şefik Matbaası

MELİH CEVDET ANDAY

yağmurun altında

şiir

"Bilinmeyen şiir. 'Bilinemez' mi deseydim yoksa? Bu kadar yakın ve bu kadar bilinemez olan başka bir konum yok benim. Şiiri duyuyorum, hatta görüyorum, dokunuyorum sanki ona, yıllardır yapıyorum da, ama onunla her karşılaşmamda bir şaşkınlığa düşüyorum. Bütün tarihte, bütün dünyada şiir var, ama onun ne olduğunu bir bilen yok. Uğraşacaksınız, didineceksiniz, sizi sevindirdiğini görüvereceksiniz, tanımış gibi olacaksınız, ama yitiverecek o, başka sefer başka bir kılıkta çıkacak karşınıza. Son günlerim daha çok bunu düşünmekle geçiyor."

– Melih Cevdet Anday